

[J. P. Larsen.]

skrev, at Statsministeren havde gjort en god Figur i Genf, og han skulde have sine Landsmænds Tak derfor. Man maa formode, at „Berlingske Tidende“ har skrevet denne uforbeholdne Ros paa Grundlag af Meddelelser fra Korrespondenter, som har paaheørt Talen. Først da det ærede Medlem Hr. Christmas Møller under Finanslovdebatten sætter de partipolitiske Brillen paa, bliver Statsministerens Tale, for hvilken han den 5. September fik uforbeholden konservativ Ros, til tvetydig Optræden.

Lovforslagets § 2 indeholder udtrykkelige Bestemmelser om, at bestaaende Fæstningsanlæg nedlægges, og at de paagældende saavel som andre frigjorte Arealer, Bygninger og Materiel skal anvendes i andet Statsøjemed eller til Vagtkorpsets og Statsmarinens Forsyning.

En Bestemmelse, som afgjort bryder med hidtil gældende Praksis, er Bestemmelsen i § 3 om den almindelige Værnepligts Ophævelse. Denne Bestemmelse synes navnlig at vække Modstand indenfor Venstre eller i hvert Fald Dele deraf. Saafremt der ikke fandtes andre Uoverensstemmelser mellem Venstre og Forslagsstillerne, kom vi vel forholdsvis nemt til Rette, selv om det maa tages i Betragtning, at adskillige ærede Medlemmer indenfor Venstres Rigsdagsgruppe er ikke saa lidt haardkogte i deres principielle Modstand mod alt, hvad der kommer fra den nuværende Regering. Det vil dog neppe volde Vanskelighed at overbevise den menige Venstrevælger om det urimelige i at opretholde Fiktionen om den almindelige Værnepligt; den er nemlig for Tiden kun en Fiktion. Det er forstaaeligt, at Bestemmelsen om almindelig Værnepligt hilstes med Glæde i sin Tid; Forholdene var anderledes, og Mindelser om den Tid, da Herremanden kunde lade Bonden springe Soldat, var nærliggende. Men efterhaanden er det jo blevet saaledes, at selv om den almindelige Værnepligt staar paa Papiret, er Værnepligtsbyrden langtfra almindelig; den rammer i Virkeligheden forholdsvis faa, og hvem der skal bære Byrden, afgøres ligefrem ved Lodtrækning. Der tales om de Farer, der kan opstaa ved en lejet Hær — lejet Hær, et lidt nedsettende Udtryk, forekommer det mig, der ikke hører hjemme i Nutiden, i hvert Fald ikke i den Betydning, i hvilken man tidligere anvendte det, og heller ikke paa voré Breddegrader, og allermindst da i Forbindelse med dette Forslag, der søger at skabe en Stab af frivillige Statstjenestemænd til Udøvelse af en af Staten lønnet Funktion.

Man karakteriserer dog ikke de danske Officerer, Underofficerer og andre militære Tjenestemænd som Lejesvende, fordi de frivilligt og for Betaling udfører en Statsfunktion, der giver dem Vaaben i Hænde. Frygten for en „ensidig“ Sættning — ja, jeg siger „ensidig“ i Gaaseøjne — af Vagtkorpsset og Statsmarinens Personale er ganske ugrundet, og der er neppe heller mange, der for Alvor nærer den. Den samme Fare kunde ogsaa siges at være til Stede med Hensyn til Politikorpsset, men det falder dog neppe nogen ind at fremsætte en saadan Paastand. Andre Stater er da heller ikke veget tilbage for at holde hvervede Styrker, og mig bekendt hviler det tyske Rigsværn heller ikke paa almindelig Værnepligt, men Tjenesten udføres af lønede Statstjenestemænd. For øvrigt er en meget betydelig Del af det danske Forsvarsmandskab, navnlig for Flaadens Vedkommende, lønnet Mandskab. Selvfølgelig paa-hviler Værnepligten alle vaabenføre Mænd, men i Praksis rammer Værnepligtsbyrden kun et Faatal. Det Mandskab, som efter det foreliggende Forslag antages til Tjeneste, vil for Arbejdet faa et rimeligt Vederlag, og heri turde ligge en Betyggelse mere for, at Korpsset ikke bliver ensidigt sammensat; der vil uden Tvivl melde sig Folk af alle Samfundslag og alle Anskuelser. Fremgangsmaaden med Hensyn til Indtegning af Mandskab til Vagtkorps og Statsmarine er i øvrigt nærmere udformet i det af den højtærede Indenrigsminister fremsatte Lovforslag. Ifølge dette ophæves den nuværende Lægdsinstitution, og Folkeregistrene bruges som Grundlag, ligesom der er lagt Vægt paa ved Indtegningen at benytte de bestaaende Institutioner. Forslaget fastsætter videre Tidspunktet for Meldealderens Indtræden, Bøder for Unladelse af at melde sig o. s. v.

Der er en anden Bestemmelse, nemlig Bestemmelsen i § 4, som jeg gerne vil knytte et Par Bemærkninger til. Det er den, der angaar de private Korps. I Forslaget om Vagtkorps og Statsmarine indgaar der i denne Paragraf en Bestemmelse om, at private Korps, der uddannes til organiseret militær Virksomhed, ikke maa oprettes, ligesom de nu bestaaende frivillige Korps skal ophæves; den rent idrætsmæssige Skydning er dog fremdeles tilladt, naar de paagældende Foreninger ikke organiseres som militære Korps og ikke forsyner Medlemmerne med Skydevaaben udover Øvelserne. Det staar for mig saaledes, at private Korps kan komme til at betyde en Fare, da der netop paa dette Omraade vidst kan oprettes Korps af ensidig Sam-